PUOLUSTUS- JA
ILMAILUTEOLLISUUS PIA RY

LAUSUNTO: HE LAIT MAA-ASEMISTA JA ERÄISTÄ TUTKISTA SEKÄ AVARUUSTOIMINNASTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA SAKON TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA ANNETUN LAIN 1§:N MUUTTAMISESTA (HE 113/2022)

Tuija Karanko, pääsihteeri

Talousvaliokunta 11.11.2022

Yleistä

- Laintasoinen säätely tervetullut ja tuemme lain tavoitteita sekä kansallisen turvallisuuden merkityksen korostamista.
- Avaruustoimintaa koskevan kansallisen säätelyn tulee mahdollistaa liiketoiminnan kehitys ja sen tulee olla ennakoitavaa sekä tavoitteissaan tasapainoista.
- Lainsäädännössä tulee löytää tasapaino Suomen turvallisuuden sekä mahdollistavuuden ja rajoittavuuden suhteen.
- Luvitusprosessin on oltava nopea ja tehokas ja siihen osallistuvien viranomaisten yhteistyötä tulee kehittää. Viranomaisella tulee olla riittävät resurssit.

Suurimmat huolet – esitämme näihin ratkaisuja

1. Laaja asetuksenanto-oikeutus
2. Takaportit
3. Viranomaisprosessin sujuvuus
4. Siirtymäajan lyhyys
5. Yritysten kilpailukyvyn varmistaminen: tarkennuksia pykäliin tai niiden perusteluteksteihin

Asetukset ja viranomaismääräykset

- lakiesitykset jättävät useita kysymyksiä säädettäväksi asetuksella tai viranomaismääräyksellä.
  - Laaja valtuutus puuttua liiketoiminnan harjoittamiseen valtioneuvoston asetuksella
  - -> yrityksille vaikeasti ennakoitavaa ja voi heikentää kansainvälistä kilpailukykyä
- Tasapainoinen säätelykokonaisuus edellyttää vahvaa yhteistyötä: asetuksen valmistaja tulee velvoittaa kuulemaan toiminnanharjoittajia ennen asetusten teknisten yksityiskohtien määrittelyä.

Yritysten kilpailukyvyn, uuden liiketoiminnan ja investointien varmistaminen

- Todelliset yritysvaikutukset liittyvät rajoitusten merkitykseen liiketoiminnan harjoittamisen mahdollisuuteen, sijoittajien kiinnostukselle sekä kansainväliselle kilpailukyvylle.
- yhteistyö tarkempien asetusten ja määräysten laadinnassa on ratkaiseva yritysten kilpailukyvyn, uuden liiketoiminnan ja investointien varmistamiseksi.
- Lisäksi esitämme useita yksityiskohtaisia tarkennuksia

Yritysten kilpailukyvyn, uuden liiketoiminnan ja investointien varmistaminen – pykäläkohtaiset esitykset I

- Lakiehdotus *maa-asemista ja eräistä tutkista* 8 §: lisättävä kirjaus maa-aseman ja/tai sen asiakkuuksien omistuksesta ja korvauksista tilanteessa, jossa viranomainen peruuttaa luvan tai määrää toiminnanharjoittajan siirtämään maa-aseman toisen toiminnanharjoittajan tai viranomaisen jatkettavaksi.

Yritysten kilpailukyvyn, uuden liiketoiminnan ja investointien varmistaminen – pykäläkohtaiset esitykset II

- *Avaruustoiminnasta annettu* lakiehdotus
  - *m*ääritelmät (4 §) perusteluihin selvennys: *”Yritykset voivat jakaa kaukokartoituskuvia ja -dataa markkinointitarkoituksiin esimerkiksi internetsivuillaan*.”
  - 11 a §: Lähtökohtaisesti luvat tulisi myöntää toistaiseksi voimassa oleviksi ja teknologisen kehityksen huomiointi rajoittavissa ehdoissa
  - 11 c §:täsmennys koskemaan harjoittajan *omassa käytössä* olevia laitteita ja laitteistoja sekä *omaa toimintaa* sekä ”ulkopuolisen tahon” määrittely
  - 11 d § 4 mom perustelut: todellinen korvaus datan luovuttamisesta etusijan käytössä sekä lisäys toimitusehdoista ja lisensseistä

Tarkastusoikeus ja huoli takaporteista

- Ymmärrämme tarkastusoikeuden tarpeellisuuden
- Tekstiä tulee selkeyttää lain tavoitteiden mukaiseksi. Nyt jättää epävarmuutta takaporteista.
- Tämä tuskin on lain tavoite

Siirtymäaika ja sääntelyn soveltaminen (Avaruustoiminnasta annettu laki)

- 12 kk siirtymäaika kaukokartoitustoimijan näkökulmasta liian lyhyt
  - olemassa olevat asiakkuudet ja sopimusvelvoitteet
  - laajojen asetuksenantovaltuuksien vuoksi ei riittävä. Yksityiskohtia jäisi lain voimaan tullessa avoimeksi.
- Esitämme, että siirtymäaika olisi vähintään 24 kuukautta ja kattaisi lupasääntelyn muutokset kokonaisuudessaan. Määräajaksi myönnettyjen lupien osalta tulisi soveltaa lupien antamisen aikana voimassa ollutta lainsäädäntöä lupien voimassaolon päättymiseen saakka.